

Hao-populatie hoofdzakelijk regionaal Vooral studenten ‘uit de buurt’

Als je een denkbeeldige lijn trekt van noord via midden en oost naar zuid en vandaar via west terug naar noord, zie je dat het land redelijk ‘gedekt’ is door groene hogescholen: Leeuwarden, Dronten, Velp, Wageningen, Den Bosch, Delft, Leeuwarden. Hoe regionaal zijn de groene hogescholen? Op welke doelgroep richten zij zich en uit welke contreien komen hun studenten?

Al zijn de cijfers niet bij alle hogescholen even makkelijk op te hoesten – alleen Hogeschool HAS Den Bosch vermeldt de regio van origine van de studenten in het jaarverslag – en niet altijd even hard, er valt wel degelijk een algemeen beeld over de herkomst van de studenten te destilleren. Na bestudering van enkele postcodelijsten, ingekleurde topografische kaarten en excel-sheets en na gesprekken met diverse mensen op de groene hogescholen, verrijkt een beeld van vijf instituten met zeven vestigingen waarvan de meeste

meen directeur Ellen Marks. Zij vertelt dat men vanaf oktober een half jaar uittrekt om de strategische koers van de hogeschool voor de komende jaren te bepalen. “Daarbij komt alles aan de orde. De trends die we al dan niet volgen, het gewenste portfolio, hoe we ons regionaal profileren. Dat kán effect hebben op wat we waar aanbieden.”

Landelijk

Een ‘geval apart’ vormt Stoas Hogeschool, de lerarenopleiding voor de

Keuze

Bij de vraag of een hogeschool zich regionaal focust, hoort de vraag: hoe kiezen studenten? De gemiddelde hbo-student kiest voor een bepaalde studie en zal als het kan daarvoor zoveel mogelijk ‘in de buurt’ blijven. Opleidingsmanager Lucas Vorkurka (INHolland): “Ik heb niet de illusie dat een hbo-student uit Zwolle hier komt, de Randstad is ons brandpunt.” De stad is ook een argument, weet communicatieadviseur Lindsay Kemps (HAS). Zij denkt dat ‘groot’ bekend en populairder maakt. “We laten Den Bosch zien als studentenstad en sluiten aan bij het hbo Introfestival, dat met andere hogescholen zoals Stoas wordt gehouden.” In Dronten is het juist de kleinschaligheid van de opleiding die extra studenten trekt, denkt hoofd marketing en communicatie Merijn Sprenger. “En voor ongeveer tien procent van de studenten zal het christelijke karakter van de school een argument zijn.”

Uit landelijk onderzoek blijkt trouwens dat veel studenten kiezen op basis van wat vrienden en kennissen doen, weten en vertellen. Dan hangt het er dus maar vanaf in hoeverre die groep buiten de regio kijkt en wat hun keuzeargumenten zijn.

Uit de regio

Terug naar de cijfers. HAS Den Bosch is de enige groene hogeschool die in het jaarverslag 2007 melding maakt van de regio van herkomst van alle studenten. In totaal 47 procent van de 1.419 studenten

De gemiddelde hbo-student kiest voor een bepaalde studie en zal als het kan daarvoor zoveel mogelijk ‘in de buurt’ blijven

opleidingen zich richten op de regio, ofwel het ruime, omliggende gebied van de opleidingslocatie. Het zijn dezelfde of gelijksoortige opleidingen die zich her en der in het land bevinden. Opleidingen als Dier- en veehouderij, Bedrijfskunde en agribusiness of Milieutechniek. Ongeveer de helft van de studenten van HAS Den Bosch komt uit Brabant en veel studenten aan de CAH Dronten komen uit Flevoland en omstreken. Op de plaatsnamenlijst van Hogeschool INHolland Delft staan veel plaatsen in de zuidelijke Randstad. En Van Hall Larenstein Leeuwarden, Velp en Wageningen zijn met de niet-unicke opleidingen vooral regionaal gericht, bevestigt alge-

groene sector die zich vanuit Den Bosch en Dronten richt op het hele land. Hoofd bureau onderwijs Arie Keijzer: “Bij ons is elke studierichting uniek. We streven een landelijke dekking na.” Die is er, blijkt uit de cijfers. De hogeschool heeft de huidige postcode van de studenten paraat. Uitschieters zijn logischerwijs Noord-Brabant en (19%) en Flevoland (13%). Veel studenten zullen hier op kamers zitten danwel uit de regio komen. Hoeveel van origine, dat is onbekend. Goede gedeelte tweede zijn de provincies Gelderland, Overijssel en Zuid-Holland, met elk 11% (13 studenten). Groningen heeft de laagste score met 2%.



De meeste groene hbo-opleidingen richten zich op de regio, ofwel het ruime, omliggende gebied van de opleidingslocatie. Op de foto: studenten verlaten het gebouw van Hogeschool HAS Den Bosch

ten komt uit Noord-Brabant. Daarna volgende de omliggende provincies, met Limburg voorop (19%), waarna Gelderland (10%) en Zuid-Holland (6%). Van

Hall Larenstein levert een lange lijst van huidige postcodes (2007-2008). Leeuwarden (1.870 studenten) heeft uit elke streek c.q. postcodegebied per duizend-

tal enkele tientallen studenten. Natuurlijk uit Leeuwarden zelf, waar er veel op kamer zullen zitten, met zuidwest Friesland en zuidelijk tot Zwolle samen



Hogeschool	aantal: studenten*	opleidingen	locatie(s)
INHolland	660	11	Delft
Hogeschool HAS Den Bosch	1.600	8	Den Bosch
Van Hall Larenstein	1.990 (V,W) – 1870 (L)	14	Velp, Wageningen en Leeuwarden
CAH Dronten	1.300	11	Dronten
Stoas Hogeschool	420 – 420	11	Dronten en Den Bosch

*afgerond op tiental

in totaal: 640. Verder opvallend veel studenten uit de noordoosthoek van Friesland en uit Groningen, een kleine 500. Studenten van de locaties Velp en Wageningen zijn op de lijst samengenomen (1.990). Veel studenten in die twee plaatsen en omliggende regio (480) en uit Gelderland en Overijssel (340). Verder

komen uit elk postcodegebied per duizendtal meer dan 100 studenten, behalve uit het uiterste noordoosten. Voor heel Van Hall Larenstein geldt dus een ruime landelijke dekking, met het accent op de regio.

CAH Dronten heeft geen harde cijfers over de herkomst per regio helaas, zegt

Merijn Sprenger. Er zijn wel enkele gegevens, bijvoorbeeld op basis van de inschrijvingen van september 2007. Sprenger weet dat het gros van de studenten uit het landelijke gebied van Flevoland komt en verder rond Veluwemeer en Oost- en Noordoost-Nederland. “Ons traditionele wervingsgebied is alles

boven de grote rivieren. Daaronder heb je HAS en Van Hall Larenstein.”

Uniek

Dan zijn er de unieke opleidingen, die als enige in het land worden aangeboden. Doelgroep: studenten uit het hele land. INHolland kent deze niet, uitgezonderd Bos- en natuurbeheer, dat alleen ook nog in Velp wordt aangeboden. Van Hall Larenstein kent op de drie locaties veertien opleidingen, waarvan er zes uniek zijn. In Velp zijn dat verder nog Land- en watermanagement en Tuin- en landschapsinrichting. In Leeuwarden zijn dit Diermanagement en Kust- en zeemanagement. Volgens communicatieadviseur Judith Pierik trekken deze opleidingen studenten uit het hele land. Exacte cijfers zijn echter niet paraat. In het Engelstalige Wageningen is Tropische landbouw een unieke studie. De hogeschool is hier landelijk én internationaal gericht, met vooral veel studenten uit Duitsland. Ook HAS Den Bosch en CAH Dronten richten zich deels op studenten uit het buitenland. Bij de meeste hogescholen is dit aandeel relatief klein en specifiek en daarom in dit verhaal buiten beschouwing gelaten. De CAH heeft geen unieke opleidingen maar wel unieke majors, Agrotechniek, Diergezondheidszorg en Hippische bedrijfskunde. De studenten zijn afkomstig uit het hele land volgens Merijn Sprenger.

Bij HAS Den Bosch zijn de nieuwe opleidingen Toegepaste Biologie en Food Design & Innovation uniek. Men mikt op studenten uit diverse hoeken, uit de cijfers blijkt echter dat het merendeel momenteel uit de regio komt. De bekendheid is zichtbaar in de omliggende contereien toch vooraleerst het grootst. Volgens een concurrentieanalyse trekken beide opleidingen elk een geheel eigen groep studenten. Zo is van Toegepaste biologie bekend dat veel van de 65 studenten havisten zijn en vwo-ers die anders naar de universiteit waren gegaan. Food Design & Innovation trekt creatieve mensen die ook interesse tonen in een grafische hogeschool of de kunstacademie. Deze kennis gebruiken we bij de landelijke werving, zegt Lindsay Kemps.

Werving

Bij de werving trekt elke hogeschool een eigen plan. “Dat je elkaar deels beconcurrereert, dat hoort erbij”. Hogeschool Van Hall Larenstein in Velp is bijvoorbeeld de meest nabije concurrent van Den Bosch of Dronten, waar studenten voor vergelijkbare opleidingen terecht kunnen. Toch benadrukken de diverse woordvoerders dat ‘de vijver waaruit je vist’ groot is, groter dan ‘groen’. Het zijn allen hbo-studenten in spe. INHolland richt zich echt op de regio en wil meer jongeren uit de Randstad trekken. Lucas Vorkurka: “Wij mikken, gechargeerd gezegd, op de jongen uit Rotterdam, het liefst met een kleurtje. We proberen in promotie en profilering van de opleiding aan te sluiten bij wat deze doelgroep raakt, hoe ze hun studiekeuze maken.

Uit landelijk onderzoek blijkt trouwens dat veel studenten kiezen op basis van wat vrienden en kennissen doen, weten en vertellen

Ze kiezen voor maatschappelijk relevant, met een goed beroepsperspectief en witte boorden. Daarop kun je inspeelen, terwijl we tegelijkertijd bij onze sterke, groene roots blijven. Door meer ondernemerschap in de opleiding bijvoorbeeld.”

CAH Dronten en HAS Den Bosch trekken zoals gezegd vooral studenten uit bepaalde delen van het land, maar werven landelijk. Merijn Sprenger: “Wij zoeken de doelgroepen op, in het hele land.” Lindsay Kemps: “Of via studiekeuze-websites bijvoorbeeld. Wat er verder gedaan wordt aan werving is afhankelijk van de cultuur van de studie en potentiële studenten.” Kemps vertelt over een samenwerking op dit gebied, de promotiecampagnes GreenWorks en FoodWorks die naar verwachting begin 2009 starten. “Om de aanmeldingen voor de opleidingen Tuinbouw en akkerbouw en Voedingsmiddelentechnologie een boost te geven. GreenWorks is een samenwerking met CAH Dronten, Van Hall Larenstein, INHolland

en Wageningen Universiteit en Foodworks met Van Hall Larenstein, INHolland Delft en WUR.”

De CAH vormt met Stoas Hogeschool de hogeschooltak van de Aeres Groep. Behalve organisatorisch opereren ze onafhankelijk, ook bij de werving van studenten. Omdat de gebouwen naast elkaar liggen, organiseren de twee opleidingen wel hun voorlichtingsdagen gelijktijdig. Dat maakt het de bezoekers makkelijk bij beide een kijkje te nemen.

Aansluiting

Naast de, bescheiden, gezamenlijke activiteiten op het gebied van pr, zijn er genoeg samenwerkingsverbanden op kennisniveau, zegt men. Ellen Marks vindt dat de samenwerking op bestuurlijk ni-

veau met de andere groene hogescholen prima verloopt. “Je versterkt je en profileert je met elkaar waar mogelijk.” Met groene hogescholen en met andere instituten waarmee je aansluiting hebt, inhoudelijk of in de regio. Als voorbeeld van het laatste noemt zij de opleiding International Business & Management Studies die Van Hall Larenstein Leeuwarden aanbiedt met Stenden hogeschool en de NHL.

Lucas Vorkurka: “Bij een opleiding als Bos- en natuurbeheer zou het mooi zijn om kennis uit te wisselen, wij bijvoorbeeld rond de randstedelijke kant van het vak en Velp meer het landelijke aspect. Zo kun je een opleiding gezamenlijk sterker maken en dus meer studenten trekken.” Want daar draait het volgens hem om: je als groene hogescholen steviger positioneren zodat je de vijver vol studenten waaruit je vist groter kunt maken. “Waarbij je zoveel mogelijk in de regio blijft en aansluit bij de opdracht van het ministerie: de school als kenniscentrum in de regio.” □